

Nieuwsbrief

Stichting Taalverdediging

Voor herstel en behoud van het Nederlands - 2013 - Nummer 4

Geachte lezers en ondersteuners van de Stichting Taalverdediging,

Hoewel staatssecretaris Dekker op tweetalig (dit is in de praktijk altijd Engelstalig plus Nederlandstalig) primair onderwijs aanstuurt, Engels de voertaal wordt in meer en meer bedrijven, het Engels in een Amsterdamse deelraad tot inspreektaal wordt verheven en de consument steeds meer geconfronteerd wordt met slechts in het Engels opgestelde etiketten op producten, kan de Stichting Taalverdediging met grote tevredenheid terugblikken op het afgelopen jaar. Niet alleen hebben wij successen geboekt, maar er zijn ook enkele taaie kwesties waarover we ons ook het komende jaar kunnen buigen. De Stichting heeft vooruitgang geboekt met betrekking tot het eigen functioneren: de u zo vertrouwde Nieuwsbrief is uitgebreid en strakker van opmaak geworden. Het bestuur is overstelpt met positieve reacties op de vorige Nieuwsbrief. Enkele bestuursleden hebben nieuwe functies gekregen en het bestuur is ververs met een nieuw lid, te weten Han Maenen. We hebben echter ook afscheid genomen van Ab Braamkolk als secretaris. Hij heeft vanaf de begintijd onze Stichting op de kaart gezet en zijn beste krachten gewijd aan het opstellen van de Nieuwsbrief. Ook heeft hij met grote nauwkeurigheid het ledenbestand en de financiën bijgehouden. Ter afsluiting van dit jaar rest mij, als uw nieuwe voorzitter, u een goed uiteinde en een gelukkig Nieuwjaar toe te wensen.

Marcel Bas.

Onzinnige motie

Wie onze laatste Nieuwsbrieven heeft gelezen weet dat we bezwaar gemaakt hebben tegen het aannemen van de motie door de stadsdeelraad van Amsterdam-Oost, waarin staat dat er in dit stadsdeel in het Engels mag worden ingesproken. Wij baseerden ons bezwaar onder meer op artikel 2:6 van de Algemene Wet Bestuursrecht (AWB), waarin staat dat de overheid met de bevolking in het Nederlands communiceert. De uitspraak van de bezwaarschriftencommissie is binnen en luidt: Niet ontvankelijk. Nu hadden we niets anders verwacht omdat zo ongeveer elk bezwaar tegen een overheidsbeslissing in eerste instantie niet ontvankelijk wordt verklaard, in de hoop er daarmee van af te zijn. De grond echter, is heel opmerkelijk: De commissie heeft in de AWB gelezen dat een overheidsinstantie van de indiener van een aanvraag voor iets, die in een vreemde taal is gesteld, een vertaling naar het Nederlands mag verlangen. De commissie maakt daaruit de gevolgtrekking dat het toegestaan zou zijn zich in een vreemde taal tot de Nederlandse overheid te richten. Omdat inspreken ondergeschikt is aan het indienen van een aanvraag, zou dat ook in een vreemde taal mogen. De instantie zou dan per geval moeten beoordelen of een vertaling bijgeleverd moet worden. Op grond van deze zienswijze is de motie van de D66- en GroenLinksdeelraadsleden dus onzinnig, want totaal overbodig. Dientengevolge heeft het bezwaar maken tegen zo'n motie ook geen zin, vandaar dus het oordeel: Niet ontvankelijk. Taalverdediging staat echt paf van zulk een redenering en zal met wetsgeleerden overleggen of deze interpretatie van de wet door de beugel kan. Het zou namelijk langs de achterdeur het communiceren met de bevolking in het Engels

mogelijk maken, indien bij het indienen van een aanvraag in deze taal telkens geen vertaling wordt verlangd. Werkelijk verbluffend hoe de anti-Nederlandse (gemeente)ambtenaren proberen op de stoel van de wetgever te gaan zitten. We hebben dat eerder bij het onwettig invoeren van het tweetalig basisonderwijs in Rotterdam meegemaakt. Nu maar afwachten of dit voorbeeld in andere gemeenten navolging krijgt. Naar de rechter stappen heeft hier geen zin, omdat de stadsdeelraden in de huidige vorm volgend jaar worden opgeheven en zo'n rechtsgang dus als mosterd na de maaltijd zou komen. Het enige positieve aan deze zaak is dat vastgesteld is dat D66- en GroenLinksvertegenwoordigers op taalgebied onzinnige moties indienen.

Stadsdeelraad neemt onzinnige motie aan

Uitreiking Erepenning Marnixring 2013

Op zaterdag 19 oktober togen we naar Brussel om aanwezig te zijn bij de viering van het 45-jarig bestaan van de Marnixring en de uitreiking op die bijeenkomst van de Erepenning 2013. Voor degenen die de reis per trein maakten was het nog een hachelijke onderneming daar op tijd aan te komen, omdat de treinverbindingen tussen de grote steden van Vlaanderen en Nederland, wat betreft de reissnelheid, inmiddels onderdoen voor die van de negentiende eeuw. Door vertragingen, een uitgevallen trein en de uitgedunde zaterdagse dienstregeling duurde het maar liefst vijf en een half uur om van de Nederlandse hoofdstad Amsterdam in de Vlaamse hoofdstad Brussel te geraken. Een regelrecht schandaal en zeer ontmoedigend voor het onderhouden van de betrekkingen tussen de beide Nederlandssprekende bevolkingen. Gelukkig lag de Magdalenazaal, waar de bijeenkomst plaatsvond, om de hoek van het Centraal Station van Brussel, anders waren we nog te laat gekomen.

Eenmaal binnen ondervonden we meteen de weldadigheid van de Nederlandstaligheid die daar ten toon gespreid werd. Welk een positieve energie, wat betreft onze taal en cultuur, overspoelde ons! Na bekenden de hand te hebben gedrukt zetten we ons in onze zetels om ademloos te luisteren naar de opzweepende openingstoespraak van de algemeen protocolmeester Gui van Gorp. Daarna volgde de verheffende gelegenheidsrede van de algemeen voorzitter van de Marnixring, Jan Verleysen. Vervolgens deed professor Eric Ponette op taalstrelende wijze kond van de bijzonderheden en achtergronden uit het leven van de winnares van de Erepenning, Rita Harnie, (oud schooldirectrice). De sprekers werden ingeleid met zeer boeiende lichtbeelden op een levensgroot scherm, waarin het onderwerp van de bijeenkomst, 'Onze taal in onze hoofdstad' op indrukwekkende wijze tot uiting kwam. Dit alles werd omlijst door ingetogen eigentijdse muziek, gebracht door drie jonge frisse Vlaamse deernen. In de uitpuilende Magdalenazaal, waar het op taalgebied geweldig kan verkeren (het anti-Vlaamse FDF komt er vaak bijeen en is er zelfs opgericht!), waren de gemoederen reeds tot grote hoogte gestegen toen de winnares van de Erepenning, Rita Harnie, het spreekgestoelte betrad. Zij kondigde aan iets te willen zeggen en verraste de zaal daarna met een hartvercheurend betoog voor het herstel en het behoud van de Nederlandse taal in Brussel. Daarbij waarschuwde zij telkenmale voor het invoeren van tweetalig onderwijs (lees haar toespraak hier onder). Na de uitreiking werden onder leiding van ceremoniemeester Renaat van Beeck, die de toon aangaf, de nationale liederen gezongen en daarna konden we nog geruime tijd verpozen onder het genot van edele wijnen en niet-alcoholische vruchtensappen, tijdens de receptie van het bestuur van de Marnixring. Gaarne hadden we ook deelgenomen aan het daaropvolgende Vriendenmaal, maar omdat de laatste trein naar het Noorden op zaterdag al om iets na half negen uit Brussel vertrekt, ging dat jammergenoeg aan onze monden voorbij.

Al met al was het een zeer mooie middag, daar in het hart van de Nederlandstaligheid van Vlaanderen, bijeen in Brussel.

De kracht van het Nederlandstalig onderwijs

Door Rita Harnie

Wonen, leven en werken in Brussel als Vlaming is geen evidentie. In het onderwijs staan in onze hoofdstad brengt vele uitdagingen met zich mee. Elke leerkracht moet steeds alert, professioneel en met veel enthousiasme zich iedere dag inzetten. Een onderwijs om U tegen te zeggen!

Sinds 2009 gebruik ik 'mijn vlag' om ons onderwijs in de kijker te zetten: Vlaanderen laat Brussel niet los. Brussel hoort bij Vlaanderen! Waarom? Brussel heeft als eerste stad de taalproblematiek meegemaakt. Vlaamse Rand, wees op je hoede, want veel onwil en onkunde maken dat de verfransing voortgang boekt.

Wie in Vlaanderen komt, spreekt toch de taal van de streek? Het is een vorm van respect, beleefdheid, zich aanpassen, jezelf verrijken en zo het samenleven bevorderen. Een enkeling helpen door hem of haar in het Frans te woord te staan, doen we heel spontaan. Wanneer er echter een meerderheid is, drukt die haar eigen taal en cultuur door, met nefaste gevolgen langs weerszijden. Vandaar de slogan aan de schoolmuren: In het belang van uw kind spreken wij hier Nederlands! U toch ook? Ook aan alle officiële gebouwen zou een dergelijke slogan niet misstaan. Bijvoorbeeld: In het belang van iedereen spreek ik hier Nederlands! U toch ook?

Er bestaan in Brussel, Waals-Brabant en Wallonië een 250-tal immersiescholen waar leervakken in het Nederlands of het Duits, zelfs in het Engels, worden gegeven. Ook in de Vlaamse Gemeenschap gaan er stemmen op om deze vorm van onderwijs aan te bieden. Heeft de geschiedenis ons dan niets geleerd? Hoeveel bekwame Vlamingen hebben niet in het

Frans moeten studeren en daardoor hun studies niet kunnen afmaken? Niet iedereen is geboren met een talenknobbel. Men studeert het best in zijn eigen taal. Waarom werd anders de Gentse universiteit in 1923 gedeeltelijk en pas in 1930 volledig vernederlandsd? De andere universiteiten volgden. Waren de verantwoordelijken toen verstandiger dan de beleidsmensen van vandaag?

Het oprichten van tweetalige scholen in Brussel is zeker om volgende redenen af te keuren:

1) Wie taalvaardig is, verwerft soepel andere talen. Een taalvaardig kind tweetalig opvoeden zou ideaal zijn, maar bij de geboorte weet je echter niet of je kind taalgevoelig is. Dus doe je meestal meer kwaad dan goed door het kind een tweetalige opvoeding te geven. Dit werd in onderwijsmiddens midden jaren '90 vastgesteld.

Magdalenazaal te Brussel

2) Taalrijkdom start met je eigen taal. Je moet eerst je eigen taal bezitten om andere talen te kunnen leren. Meertaligheid volgt. Dit beklemtoonde prof. dr. Johan van Braak dit jaar tijdens een uiteenzetting voor het colloquium 'Peiling informatieverwerving en -verwerking in het basisonderwijs'.

3) De slagzin van Peter De Roover tijdens een uiteenzetting 'Niet kiezen is verliezen' geldt ook voor het onderwijs. In Brussel wil men niemand voor het hoofd stoten. Vele gezinnen zijn gemengd. De tweetalige ouders en anderstaligen kiezen voor het Nederlandstalig onderwijs omwille van de kwaliteit. De laatste tien jaar krijgen we meer leerlingen die het Nederlands enkel als schooltaal toepassen. Ze bezitten de taal niet meer en hun kennis gaat achteruit. De ouders kijken dus uit naar dat immersieonderwijs als laatste strohalm.

4) Blijft men in tweetalige scholen dan bij het Nederlands en het Frans? Of worden het in de toekomst twee totaal andere onderwijstalen in ons Nederlandstalig onderwijs?

5) Het Nederlandstalig onderwijs in Brussel is de bevoegdheid van de Vlaamse Gemeenschap. Wiens brood men eet, diens woord men spreekt! Vlaanderen moet in zijn hoofdstad fors blijven investeren in het Nederlandstalig onderwijs. Het mag niet toestaan dat Brussel dit zelf wil doen. Het onderwijs moet een Vlaamse bevoegdheid blijven, want anders wordt de navelstreng tussen Brussel en Vlaanderen doorgesneden.

Het onderwijs in Brussel scoort goed, uitstekend t.o.v. vergelijkbare scholen in Vlaanderen en zeker beter dan in Franstalig Brussel en Wallonië. Alhoewel het Nederlandstalig onderwijs aan de Europese top staat, is er volgens de OESO met de PISA-rapporten wel een algemene achteruitgang.

Ik overgiet enkele aandachtspunten met een zuurzoete saus...

1) De eigenheid van de school is belangrijk. Elke school heeft haar visie, een profiel dat duidelijk in het schoolwerkplan staat. Toch wordt dit punt nu naar de achtergrond verdreven. Hoe langer hoe meer worden alle scholen aan elkaar gelijk. Gelijkheid brengt geen gelijke kansen. Pluriformiteit en competitiviteit verhogen de kwaliteit van het onderwijs. André Oosterlinck, toenmalig voorzitter van de Leuvense associatie, verklaarde in 2006: "Je mag niet vergeten dat de vrijheid van onderwijs concurrentie doet ontstaan, en concurrentie is nodig om de kwaliteit zo hoog mogelijk te houden".

2) Het inschrijvingsbeleid is een dooddoener. Bij de start van deze maatregel kon men in 2004 zelfs in bepaalde gemeenten van Brussel geen 15% voorrang aan Nederlandstaligen geven. In 2010 trok minister Pascal Smet de voorrang Nederlandstaligen in Brussel uiteindelijk op naar 55%, het percentage dat ik reeds in 2005 bepleitte. Als het kalf verdron-

ken is, dempt men de put. Door dit beleid kwamen de kinderen uit de Rand wier ouders in Brussel werken, te laat om zich in te schrijven. Brussel sloot zijn grenzen. Het geld mag uit Vlaanderen komen, maar zijn kinderen zijn er eigenlijk niet welkom. Het decreet Gelijke Onderwijskansen van 2002 staat nog steeds niet op punt. Decreten die voortdurend moeten bijgeschaafd worden, zijn geen goed doordachte wetten.

Dat er plaatstekort is, hangt vooral van het gemeentelijk beleid én van de Vlaamse Gemeenschap af. Met loodgieterspolitiek trachten onze beleidsmensen de schrijnende tekorten op te lossen. Een land dat niet voor zijn kinderen kan zorgen, is een arm land!

3) Er moet meer aandacht geschonken worden aan de samenstelling van de klassen. Tot 45% anderstaligen kunnen leerkrachten het alleen bolwerken. Met kleinere klassen is er minder hulp personeel nodig. Geef een leerkracht een 20-tal leerlingen waarvoor hij of zij verantwoordelijk is. Het is nu een echte heksenketel, het komen en gaan van zorgverantwoordelijken, het vele administratief werk...

Jonge mensen die voor het onderwijs kiezen, voelen zich het best in hun eigen klasje. Hun leerlingen zijn hun kinderen waarvoor ze alles overhebben. Door de complexe invulling stappen velen eruit. Autonomie en verantwoordelijkheid geven, motiveren leerkrachten, waardoor ze hun functie graag doen.

4) Steun de leerkrachten die in Brussel wonen en werken. Behoud hen en geef een schouderklopje met bepaalde voordelen, want door de vele navormingen zijn ze echt geschoold om te werken met een sterk heterogene groep. Vlaanderen verwelkomt hen maar al te graag.

5) Er moet heel streng opgetreden worden tegen schoolspijbelaars. De school is geen parking waar het kind afgezet wordt wanneer het de ouders uitkomt. Vervroegd vakanties nemen, afwezig zijn bij extra muros-activiteiten zoals zee-, bos-, sneeuw-, boerderijklassen of daguitstappen, kan niet. Schoollopen is werken. Door die afwezigheden leren ouders hun kinderen dat de school niet belangrijk is. Tevens wordt hen een houding aangeleerd om later in het beroepsleven te pas en te onpas het werk te verzuimen.

6) Het was een fantastisch idee van de VGC om lichtbakken aan scholen te bezorgen. Het blauw-groene logo met de 'N' aan schoolpoorten mag wel meer zichtbaar zijn, want het Nederlands moet in onze hoofdstad de aandacht trekken. Ik denk nu aan Nederland, waar de leerlingen bij het beëindigen van hun studies hun schooltas met schoolbenodigdheden én de Oranjevlag laten bengelen aan daken, ramen, deuren of palen. Zou dit niet leuk zijn dat ook onze achttienjarigen dit van eind juni tot 31 augustus zouden doen? Brussel bevestigt hierdoor dat 25% van zijn leerlingen in het Nederlandstalig onderwijs schoollopen. In elke straat hangen er dan verschillende rugzakken met het embleem van ons onderwijs. Voor Vlaanderen zijn de rugzakken dan een leuke blikvanger.

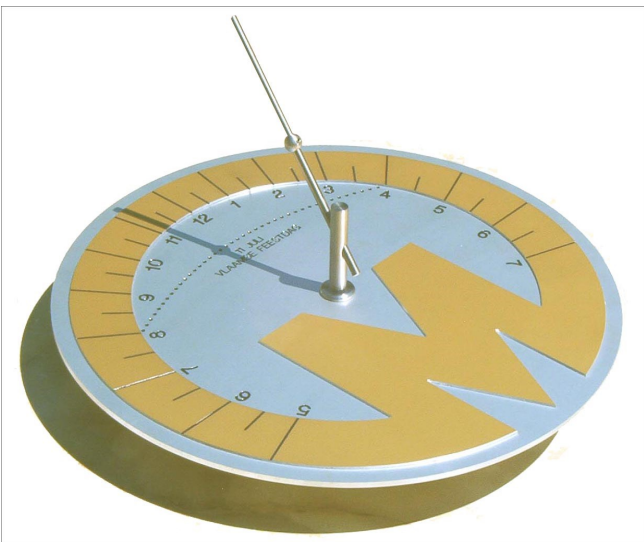

7) Meer aandacht voor de Nederlandse Cultuur. Doordat 'het creatief zijn' belangrijker is dan de kennis van onze eigen cultuur, wordt deze laatste verdrongen. Alles wat men nu zelf schrijft, zingt, tekent, maakt is kunst! Er is echter geen kennis meer van onze Neder-

landstalige liederen, onze volksliederen, volksdansen en folklore. Andere landen hechten daar wel belang aan. Het staat zelfs in hun leerplannen.

8) Meer aandacht voor Wetenschappen en hiermee ook buiten de schoolmuren komen. Onze leerlingen moeten bewust zijn van hun eigen kunnen. Deelnemen aan nationale en internationale wedstrijden zet ons onderwijs in de kijker. Zo is deelnemen aan de jaarlijkse wetenschapsEXPOsciences in Brussel belangrijk. Sinds jaren doet geen enkele Nederlandstalige lagere school daaraan mee. Slechts enkele middelbare scholen uit Vlaanderen zijn aanwezig. Wat moeten Franstalige en internationale delegaties van ons wel denken? Aan de ingang van de hal stond dit jaar op een bordje: Rentrée pour les écoles secondaires. Geen Nederlands te bespeuren. Ook op de toegangsdeur voor de jury staat ieder jaar 'Réserve au jury'. Een kaakslag voor de Nederlandstalige jury.

9) Als toemaatje: Bij de viering van de Vlaamse feestdag hangt de leeuwenvlag aan officiële gebouwen. Scholen zouden dit ook mogen doen. Zou het niet mooi zijn indien elk huisgezin zijn gevel geel kleurt door gele bloemen in bloembakken of gele bloemen in vazen op de vensterbanken te zetten? Enkele jaren geleden toen mijn man Guido en ik op 11 juli in Mechelen waren, merkte ik dit aan verschillende huizen in een bepaalde straat op. Was dit toeval of niet? Naar analoog met 'Vlaanderen vlagt' kunnen we een nieuwe activiteit toevoegen: Vlaanderen gevelt!

Dit was een zuurzoete kijk op ons Nederlandstalig onderwijs in Brussel en Vlaanderen. Vooral wens ik dat ons Nederlandstalig onderwijs mag groeien en bloeien. Onze scholen moeten voor taalrijkdom in eigen taal en meertaligheid blijven zorgen, wiskunde en wetenschappen waarborgen en de nieuwe vaardigheden zoals technologie aanbrengen.

Ik dank ook de VGC voor het promotiemateriaal en eenieder die me geholpen en gesteund heeft bij deze uiteenzetting.

Het was een groot voorrecht om hier te mogen spreken, vooral als ik kijk naar al mijn illustere voorgangers! Ik zal de erepenning koesteren. Hartelijk dank voor uw aandacht.

Anderstalige lessen in Vlaanderen?

In de vorige Vlaamse legislatuur heeft toenmalig onderwijsminister Frank Vandebroucke (socialist) gespeeld met de idee om in Vlaanderen Content and Language Integrated Learning (CLIL) mogelijk te maken. Bij CLIL worden bepaalde vakken en de daarbij horende vakinhouden in een andere taal onderwezen dan de reguliere onderwijstaal. Door de Vlaamse taalwetgeving was dat toen echter niet toegelaten. Minister Vandebroucke heeft toen in bepaalde scholen experimenten opgezet met vakonderwijs in een andere taal dan het Nederlands. In de huidige legislatuur heeft onderwijsminister Pascal Smet (eveneens socialist) de evaluatieve rapporten daarover ontvangen en wetgevende initiatieven genomen om binnen de decretale regulering CLIL in Vlaanderen toch mogelijk te maken. Dat is nu beslist in het Vlaams Parlement.

In de regelgeving is bepaald dat in middelbare scholen tot 20% van de vakken in een andere taal mogen onderwezen worden. Het is evenwel geen verplichting. De scholen kunnen daarvoor vrij kiezen of niet. Daarbij is gesteld dat de vakken die in een andere taal onderwezen worden ook in het Nederlands moeten worden gegeven om geen leerlingen uit te sluiten die dat CLIL-onderwijs niet willen of kunnen volgen. Vanaf het schooljaar 2014-2015 wordt meertalig onderwijs in Vlaanderen dus toegestaan. De hele ideologische en wetenschappelijke onderbouwing is uitgegaan van de afdeling Toegepaste Taalkunde van de Vrije Universiteit Brussel (vrijzinnige strekking) met als spil prof. dr. Piet Vandecraen. Die academische groep had en heeft nog steeds heel grote invloed op het kabinet-Smet en de minister zelf. Ook het Centrum voor Taal en Onderwijs aan de Katholieke Universiteit Leuven heeft zich over deze problematiek gebogen. Wat daarover te denken?

Dr. Barbara de Groot, een van de discipelen van prof. Vandecraen, heeft in een artikel, verschenen in het tijdschrift Klasse voor leraren, gesteld dat vakken in een andere taal krijgen wél goed is voor het Nederlands. Haar opinieartikel tracht de argumenten die tegen CLIL worden ingebracht te weerleggen. Haar betoog 'CLIL heeft een positief effect op de kennis van de moedertaal' is volgens onderwijsspecialist Ghislain Duchateau erg zwak onderbouwd. Hij gelooft niet dat meertalig onderwijs gunstig zou zijn voor het leren van de eigen taal. Nochtans wordt dit argument grootschalig gebruikt voor de verdediging van CLIL. Zijn overtuiging blijft dat meertalig onderwijs een hinder kan vormen voor de taalontwikkeling in de moedertaal en de status van de moedertaal in de perceptie van de leerlingen niet ten goede komt. Er blijven grondige twijfels. Het verdringen van de moedertaal zoals dat wordt toegepast in de vervanging van het Nederlands als onderwijstaal in het hoger onderwijs speelt bij zijn beoordeling van dit CLIL-concept een belangrijke rol. Meertaligheid is een goed! Degelijk onderwijs van en in het Nederlands moet echter prioritair zijn in het Vlaams onderwijs (en dat geldt ongetwijfeld ook voor het onderwijs in Nederland). We zien nu al een groot percentage van de kinderen met taalachterstand kampen in de beheersing van het Nederlands – wat zouden we ze dan onderwerpen aan een voor hen meertalig onderwijs waarbij bepaalde vakken in een andere taal nog eens voor bijkomende moeilijkheden kunnen zorgen? Reeds tijdens de debatten in de onderwijscommissie van het Vlaams Parlement voorzag men dat het moeilijk zou zijn om leraren te vinden die bekwaam zijn hun vak, hetzij aardrijkskunde of wetenschappen, in een vreemde taal, het Frans, het Duits of het Engels, te onderwijzen.

Minister Pascal Smet

Antwoord staatssecretaris

In onze vorige Nieuwsbrief heeft u de boze brief van ons kaderlid Luppo Scholtens aan VVD-staatssecretaris Dekker van Onderwijs kunnen lezen. Het antwoord van de woordvoerder van deze fanatieke voorstander van tweetalig basisonderwijs is binnen. De inhoud stemt ons allesbehalve gelukkig.

“Om te beginnen waardeer ik het dat u uw mening over het onderwijsbeleid kenbaar maakt en heb ik begrip voor uw standpunt. Graag ga ik hieronder nader in op de inhoud en achtergrond van de plannen.

Staatssecretaris Dekker is van plan 1 augustus 2014 te starten met een experiment tweetalig primair onderwijs. Dat betekent dat vanaf het schooljaar 2014-2015 maximaal twintig scholen 30-50% van de onderwijstijd in het Engels, Frans of Duits mogen aanbieden. Daarnaast wil de staatssecretaris overige scholen in staat stellen om maximaal 15% van de onderwijstijd in het Engels, Duits of Frans aan te bieden. Daarvoor zal hij een wetswijziging indienen. Belangrijk om hierbij te benadrukken is dat scholen niet verplicht zijn om meer onderwijs in een vreemde taal te geven, maar dat zij daar wel voor mogen kiezen.

De plannen van de staatssecretaris komen voort uit een groeiende behoefte onder ouders en scholen om hun kinderen en leerlingen vanaf een jonge leeftijd een sterke internationale oriëntatie mee te geven. Internationaal onderzoek toont bovendien aan dat het gebruik van een vreemde taal als voertaal in het (primair) onderwijs geen negatief effect heeft op het niveau van de eerste taal. Dit is al gebleken uit tweetalig primair onderwijs in andere landen en het tweetalig voortgezet onderwijs. Het is een van de resultaten van een eerder experiment dat in opdracht van het ministerie is uitgevoerd, waarbij op basisscholen 15% van de onderwijstijd in het Engels werd gegeven.

Ik kan u verzekeren dat bij de uitvoering van de plannen van staatssecretaris Dekker ook veel aandacht zal zijn voor de ontwikkeling van het Nederlandse taalniveau. De staatssecretaris vindt het namelijk erg belangrijk dat dit niveau niet stagneert. Het niveau van het Nederlands zal gedurende het experiment dan ook goed gemonitord worden en de deelnemende scholen moeten ingrijpen wanneer het niveau omlaag dreigt te gaan. Daarnaast is er voor alle scholen via de zogenaamde ‘prestatiebox’ extra geld beschikbaar voor onder andere taal. ‘Taalzwakke’ scholen gaan bovendien met ‘School aan Zet’ samenwerken om de taalachterstand van hun leerlingen te verminderen. U leest hier meer over op de website www.schoolaanzet.nl. Verder ondersteunt de Stichting Leerplanontwikkeling leraren en taalcoördinatoren bij de invoering van de referentieniveaus taal, die vanaf schooljaar 2014-2015 onderdeel worden van de centrale eindtoets. Uitgebreide informatie over deze referentieniveaus vindt u op www.rijksoverheid.nl door te zoeken naar ‘taal en rekenen’”.

VVD-staatssecretaris Dekker (onderwijs)

ChristenUnie

Onze actieve taalverdediger de heer T. Kreuzen uit Hilversum (provincie Noord-Holland) heeft onlangs de ChristenUnie op een zeer ernstige vorm van taalvervuiling door verengelsing betrappt. Hij schreef het volgende aan deze partij:

“In het AD van 16 oktober las ik in het artikel: “Supers moeten straffeloos kunnen weggeven” het volgende: De ChristenUnie roept in een open brief op om samen te pleiten voor een zogeheten ‘Good Samaritan Law’. Krijgen we onze zondagsdienst eerdaags ook in het Engels, of is dit een vorm van populisme?”

De heer Hulsman van de ChristenUnie kwam met onderstaand antwoord:

“De ChristenUnie heeft een ambitie hoog te houden, als het gaat om de bescherming van de Nederlandse taal. We hebben de onderstaande tekst opgenomen in ons verkiezingsprogramma:

‘De Nederlandse taal wordt grondwettelijk verankerd. Naast opname van Fries in de Grondwet, wordt de decentralisatie van het Friese taalonderwijs in bevoegdheid en middelen overeenkomstig het voorstel van de commissie Hoekstra doorgevoerd. Aan de overige talen in het Koninkrijk, Papiaments en Engels, wordt in het Caribisch deel van Nederland op gelijke wijze recht gedaan’.

Onze afdeling voorlichter is een fervent strijder tegen anglicismen. Het schaamrood komt dus wel enigszins op onze kaken door uw mail. Ter verdediging van mev. Dik-Faber wil ik wel zeggen dat zij een Engelse wet citeerde en niet van plan is om een wetsvoorstel in te dienen met een Engelse naam.”

Commentaar Taalverdediging:

Dat er in het program van de ChristenUnie gepleit wordt voor het wettelijk ondersteunen van de positie van het Nederlands is bekend, dat staat er al vele jaren in. Het is alleen jammer dat deze partij zo weinig onderneemt om dit streven te verwezenlijken. Toen de CU deel uitmaakte van de regering-Balkenende III, hebben we er niets van gemerkt, nee, de toenmalige CU-minister van Defensie, Van Middelkoop, negeerde zelfs onze verzoeken om de, onder zijn ministerie vallende, Koninklijke Marechaussee tot de orde te roepen, wat betreft het onwettige gebruik van het opschrift POLICE. Eerst nu, let wel, onder VVD-minister Hennis-Plasschaert, is dat eindelijk wel gebeurd (zie onze vorige Nieuwsbrief).

Dan zit er ook nog een lelijke vlek op dat CU-programmaonderdeel. Namelijk de wens om naast het Nederlands en het Fries, ook het Papiaments en het Engels in de grondwet op te nemen! In haar poging zo politiek-correct mogelijk te zijn, in verband met de inlijving van de BES-eilanden, snijdt de CU zich daarmee in de eigen vingers. Immers door de omgangstalen daar, op het derde bestuursvlak, in de grondwet te verankeren, haalt zij het paard van Troje binnen.

Onze tegenstanders zullen deze vermelding misbruiken om hun streven naar verengelsing te rechtvaardigen. Zij zullen triomfantelijk uitroepen dat het Engels in de grondwet staat en dus overal en altijd in Nederland kan worden gebruikt. Vele onnozele Nederlandse journalisten zullen die boodschap dan zonder enige vorm van kritiek doorgeven aan het volk. Wij zouden de ChristenUnie de dringende raad willen geven zich, wat haar taaleisen betreft, te beperken tot de talen die gebruikt worden op nationaal en provinciaal vlak, namelijk het Nederlands en het Fries. Daar heeft een taalverdedigende partij haar handen meer dan vol aan!

Taalchaos bij AH-basic II

Snel na het uitkomen van onze vorige Nieuwsbrief, waarin we de taalchaos op de verpakkingen van het nieuwe C-merk AH-basic van de grootgrutter aan de kaak stelden, kregen we een zeer verontwaardigde reactie van mevrouw Hoogkamer van de persvoorlichting van Albert Heijn:

“Graag reageren wij op het artikel ‘Taalchaos bij Albert Heijn-basic’ dat u plaatste in het afgelopen nummer van uw Nieuwsbrief. Het is ons bekend dat u het niet eens bent met het voeren van de Engelse productnaam op onze eigen merkproducten. Het frustreert u wellicht dat u telkens hetzelfde antwoord krijgt op uw vragen aan ons maar we hebben u in alle redelijkheid meerdere malen uitgelegd wat de reden daarvoor is. Het uitgangspunt van AH-basic is dat het een internationaal merk is zodat het ook in andere landen zoals België, Duitsland en Tsjechië verkocht kan worden. AH Basic wordt ingekocht en geproduceerd voor alle supermarkten van Albert Heijn in Nederland en België en de producten zullen daarnaast ook in de schappen van Albert in Tsjechië en Slowakije komen te liggen. Op die manier kunnen de producten op grote schaal worden ingekocht waardoor we onze klanten ook op de onderste prijslijn kunnen voorzien van de vertrouwde AH kwaliteit tegen de laagste prijs.

Daar kunt u het vanzelfsprekend mee eens of oneens zijn en het staat u geheel vrij om daar strijd tegen te voeren en uw ongenoegen daarover te uiten in uw eigen Nieuwsbrief. We vinden de manier waarop u in uw laatste Nieuwsbrief over één van onze medewerkers schrijft echter ronduit onfatsoenlijk en willen u daar graag op aanspreken. Het feit dat u zich niet kan vinden in het door ons gevoerde beleid geeft u niet het recht om één van onze medewerkers voor leugenaar uit te maken. Onterecht bovendien, want, ondanks het feit dat uw kaderlid tijdens een bezoek aan de Tsjechische hoofdstad daar geen Engelstalige verpakking aantroef, ligt deze verpakking wel degelijk in het schap bij Albert. Een van de voorbeelden is ‘crispbread’. In de komende weken volgen de ‘wine gums’ en ‘marshmallows’ en tegen het eind van het jaar de ‘duo hazelnut spread’.

We realiseren ons dat we het niet eens zullen worden ten aanzien van AH-basic, maar verzoeken u vriendelijk doch dringend om u bij het voeren van uw strijd wel fatsoenlijk te blijven gedragen.”

Albert Heijn, zij willen SPEKKIES!

Dat wij haar collega van de verpakingsafdeling, Floor Derksen, van het verkopen van leugenpraatjes beschuldigd hadden, vindt mevrouw Hoogkamer dus schandelijk. De AH-basic- en daarvoor de Euro Shopperartikelen met Engelse opschriften zouden wel degelijk in heel Europa worden verkocht. Nou ja, in ieder geval wél in de Albertwinkels in de Tsjechische hoofdstad Praag. En dan niet alle artikelen, dát niet natuurlijk, maar wel de WINE GUMS en de MARSHMELLOWS, en dán ook

nog alleen in de toekomst. Alleen CRISP BREAD (wat dat ook wezen moge) kunnen de Tsjechen nu al uit de schappen halen. Die arme Tsjechische klanten toch! Taalverdediging vermoedt dat er heel wat van die *crispbreads* over de datum zullen geraken en in de afvalbak moeten worden geworpen. Want “wat de Tsjech niet herkent, dat koopt hij niet”, luidt een bekend Tsjechisch gezegde. En zo zal het met die *wine Gums* en *marshmallows* ook wel gaan. (Tussen haakjes), wist u dat

wat men als *marshmallows* verkoopt, onder de Nederlandse jeugd bekend staat als ‘Spekkies’? Wie van ons heeft in zijn of haar kindsjaren deze zoete lekkernijen niet verslonden? En dan komt Albert Heijn aanzetten met *marshmallows*! Die smaken de jongens en meisjes toch niet! Zij willen “spekkies!” Dat mevrouw Hoogkamer dat niet snapt. Wellicht verboden haar opvoeders haar spekkies te snoepen, of, erger nog, mischien mocht zij wel helemaal niet snoepen! Dat zou ook wel eens het geval kunnen zijn met de AH-verpakkingenbedenkers, die daarom, totaal verzuurd zijnde, de jongeren opzadelen met smakeloze Engelse namen voor het snoepgoed, lekker puh! In een van de Albert Heijnwinkels hebben we zo’n zak MARSHMELLOWS gekocht en geprobeerd die voor de deur van de winkel aan de voorbijkomende jongelui uit te delen. Welnu, dat werd niets, ze haalden er beledigd hun neus voor op, Ze lustten alleen spekkies!

Door de(winkel)mand gevallen

We gaan nog even door op de verontwaardiging van mevrouw Hoogkamer van de persvoorlichting van Albert Heijn. Zij besteedt geen woord aan onze ontdekking dat de AH-basicartikelen met een Engels opschrift geen Engelstalige inhoudsopgave hebben en dus niet in het Engelse taalgebied verkocht mogen worden. Dit voedt de gedachte dat Albert Heijn met die Engelse opschriften de bedoeling heeft de winkels in Nederland en Vlaanderen een Angloachtige uitstraling te geven en zodoende actief mee te werken aan het verdringen van de Nederlandse taal. Daarin staat de winkelketen niet alleen, andere ketens komen er rond voor uit dat zij het Nederlands maar niks vinden. Dat is verschrikkelijk, maar wel eerlijk. Albert Heijn streeft kennelijk hetzelfde doel na, maar verpakt dat in allerlei smoesjes en leugentjes. We hebben de indruk dat AH met de Engelstalige verpakkingen van het C-merk uitprobeert hoe ver hiermee gegaan kan worden, zonder dat het tot omzetsdaling leidt. In dit verband is het wel opmerkelijk dat af en toe weer overgegaan wordt op een Nederlandse naam: Zo heet het blik PEA SOUP weer ERWTEN-SOEP, terwijl op het blik tomatensoep nog steeds het opschrift TOMATO SOUP prijkt. Kennelijk begrepen de klanten niet dat er in PEA SOUP-blikken erwtensoep zat en was de inhoud in het tweede geval wel duidelijk. Taalverdediging vindt dit ronduit achterbaks! Als je een beetje een taalgestoorde winkel bent, dan bekommer je je niet om zo’n omzetsdaling, maar ga je stug door met dit wanbeleid tot de laatste klant naar de Jumbo is vertrokken, of een andere super die wel trouw blijft aan de taal van het moederland. Dan plukken we nog een eigenaardigheid uit de schappen van AH. Op een kleine minderheid van de basic-artikelen staat de inhoud wel in grote letters in het Nederlands en verder in kleine letters in het Frans en het Duits, terwijl Albert Heijn helemaal niet in het Duits en Franse taalgebied te vinden is. Uiteraard hebben we mevrouw Hoogkamer ook hierop gewezen. Zij verklaarde dat er wel AH-artikelen in Duitsland te koop werden aangeboden. Taalverdediging heeft toen onmiddellijk aangeboden naar die winkel toe

te gaan en er een foto voor de volgende Nieuwsbrief van te nemen. Tot op heden hebben we van mevrouw Hoogkamer nog niet het adres van dit geheimzinnige verkooppunt mogen vernemen. Daarmee kunnen we wel stellen dat zij tamelijk hard door haar eigen (winkel)mand is gevallen. We zullen hier voor de verandering maar niet schrijven dat we door AH worden belogen, nee, we houden het erop dat de Albert Heijn-voorlichtster zich opzettelijk heeft vergist!

BIG BATTENBERGS

Dan nog een voorbeeld van de knuligheid op de afdeling verengelsing van Albert Heijn. Tijdens de demonstratie tegen de Engelstalige verpakkingen van Euro Shopper in Assen, enkele jaren geleden, ontdekten onze actieleiders Daniël Mantione en Luppo Scholtens dat er in de pakken met het opschrift "BIG BATTENBERGS", grote mergpijpen zaten. Dit terwijl het woord

"battenberg" in het Engels staat voor een taart met een geheel andere inhoud dan de (mis)baksels van Euro Shopper. Met het woord "big=grote" ervoor, moeten ze wel de omvang hebben van een bruidstaart. Een *big battenberg* van Euro Shopper echter, eet een volwassene in drie happen op. Een volslagen misplaatste Engelse naamgeving dus. De actieleiders van Taalverdediging hebben dit tijdens hun bezoek aan het hoofdkantoor van Albert Heijn in 2011 aan mevrouw Hoogkamer laten weten en erbij gezegd dat de werkelijke Engelse naam van het mergpijpje "punch roll" is.

Onlangs zijn de opvolgers van de BIG BATTENBERGS van Euro Shopper in de schappen verschenen. Onder het AH-basic merk heten ze nu ineens wel MERGPILPEN, met als Engelse vertaling... punch rolls.

Mening van andere supermarkten

De komende maanden zal Taalverdediging contact opnemen met de reclame-afdelingen van andere Nederlandse supermarktketens die wel schone schappen op taalgebied hebben, om hen naar hun mening te vragen over de taalvervuiling bij Albert Heijn. U begrijpt dat een kleine organisatie als Taalverdediging niet de middelen heeft om een kopersstaking tegen de taalontspoorde supermarkt-marktleider te ontketenen. Daarvoor is veel geld nodig en dat hebben we niet. We kunnen echter de andere supermarktketens vragen hoe zij erover denken om het taalbeleid mee te nemen in hun wervingsacties. Dat kost ze verder niets. Albert Heijn echter wel, namelijk klanten. Als de grote stroom bezoekers van de winkels van Albert Heijn duidelijk gemaakt wordt hoe ze daar voor de gek worden gehouden en in verwarring gebracht, konden ze wel eens (voorgoed) een andere winkelier uitkiezen voor hun dagelijkse boodschappen. Albert Heijn hoort nog van ons! Battenbergs, bah!

"SOFT SWEETS" heten weer "SCHUIMPJES"

Er is er een jarig "HURRA!"

Het bekende Zweedse woonwarenhuis IKEA, is dit jaar 35 jaar gevestigd in Nederland. Dat laat het niet ongemerkt voorbijgaan, nee, er wordt luid en duidelijk ruchtbaarheid aan gegeven, in advertenties in kranten en tijdschriften, op reclameborden en op de televisie. Telkens krijgt men daarbij het Zweedse woord HURRA! te zien. Dat hurra in het Nederlands hoera betekent zet IKEA er niet bij. Dat is aan de ene kant natuurlijk niet zo netjes, maar aan de andere kant komt het ons wel van pas. Deze Zweden laten er mee zien dat als men gewilde koopwaar aanbiedt, de taal van het land waar die koopwaar vandaan komt daarbij geen hinderpaal vormt. Het kan zelfs een extra aanbeveling zijn om tot aankoop over te gaan, omdat Zweden en daarmee de Zweedse producten als degelijk worden beschouwd. Deze taaltrots, die men ook binnen in het warenhuis ziet (veel artikelen dragen er een Zweedse naam met de Nederlandse vertaling erbij), staat in schrille tegenstelling tot de taalfreid van allerlei Nederlandse internationale ondernemingen. Denk maar eens aan PHILIPS met zijn LIGHTNING in plaats van GLOEILAMPEN en Heineken, die in het buitenland BEER verkoopt, jakkie bah! Ook in het verleden, toen in het Nederlandse rijk de zon niet onderging, waren de ondernemers niet erg overtuigd van de waarde van de eigen taal. Zo besloot de heer Deterding (oprichter van de Nederlandse Petroleum Maatschappij), dat de koninklijke benzine onder de Engelse naam SHELL verkocht moest worden. Wat zou het leuk geweest zijn indien men over de hele wereld zijn wagen met 'SCHELP' had kunnen volgooien. Dit Nederlandse woord was dan met de afbeelding erbij meteen wereldberoemd geworden, net als SPAR en RANDSTAD, welke organisaties in het buitenland wel hun naam gehandhaafd hebben. In ieder geval bewijst IKEA dat het niet nodig is je eigen taal te verdoezelen, ook niet als je de aanbieder van koopwaar bent.

Daarom wensen wij IKEA nog vele winstgevende jaren in Nederland. Hoera, Hoera, Hoera!

HURRA!
IKEA 35 jaar thuis in Nederland

Het euvel is al eerder in onze Nieuwsbrief behandeld: Priority. Het woord blijft ons storen en daarom besteden we er nog maar weer eens aandacht aan. Sinds de privatisering van de Nederlandse post is men verplicht op een brief of pakket naar het buitenland een plakker aan te brengen met daarop het vermaledijde woord. Vroeger, in de goede oude tijd, plakten we er een op met: luchtpost / par avion. Dat laatste omdat Frans nu eenmaal de internationale taal van de post is. De vertaling in het Frans (nu dus prioritaire) is daarom gehandhaafd, maar de Nederlandse benaming is geschrapt. Van je eigen post moet je het maar hebben. Toen TNT-post afgesplitst werd van het moederbedrijf en de naam PostNL ging voeren, hoopten we dat toen meteen dat afschuwelijke Priority vervangen zou worden, maar dat bleek ijdele hoop te zijn. Ons kaderlid de heer Smits uit het Zeeuwse 's-Heerenhoek, wilde laatst een brief naar een kennis in Duitsland sturen en schaamde zich tegenover hem zo voor het taalverraad van de Nederlandse post, dat hij de plakker maar in de afvalbak heeft gegooid. De brief kwam evenwel binnen twee dagen aan.

Ons actieve kaderlid de heer Cees van Gils uit Baarle-Nassau (provincie Noord-Brabant) geeft in onderstaande ingezonden brief aan de Volkskrant duidelijk zijn mening, een mening die hout snijdt en door velen met instemming zal worden gelezen.

Het paard achter de wagen

Op TV en radio hoorde ik en in uw krant van 23 november las ik dat minister Bussemaker pogingen gaat ondernemen om buitenlandse studenten na hun studie in Nederland te houden. Op die manier zouden zij een bijdrage kunnen leveren aan de Nederlandse economie. Met cursussen Nederlands, gemengde studentenhuizen en een Nederlandse buddy zouden die afgestudeerde buitenlandse studenten overgehaald moeten worden om in Nederland te blijven. Dat getracht wordt om de afgestudeerde Duitse studenten in Nederland te houden, daar kan ik me iets bij voorstellen. Maar die studenten, die uit landen komen met een zwakke economie, ontwikkelingslanden, hier trachten te houden is naar mijn mening en (voor zover mij bekend) is dat de fatsoenlijke gangbare opvatting, niet koosjer. Deze mensen kunnen bij terugkeer een nuttige en noodzakelijke bijdrage leveren aan de ontwikkeling in hun land van herkomst.

Als men vervolgens eens zou stoppen met het collegegeven in het Engels, zou het geven van Nederlandse lessen aan afgestudeerde studenten overbodig zijn. Ik weet uit de praktijk dat een Russische en Franse studente, die met een beurs in Nederland studeerden, spontaan bij aanvang van de studie aan een Nederlandse universiteit, Nederlands zijn gaan leren. Zij beheersten in korte tijd de Nederlandse taal dermate goed, dat zij konden spreken en schrijven in het Nederlands. De meeste buitenlandse studenten hebben meestal wel de bagage om in korte tijd Nederlands te leren. Deze studentes verbaasden zich erover dat in Nederland zo weinig respect bestond voor de Nederlandse taal en cultuur, omdat vele colleges in het Engels worden gegeven. Dus minder Engels op de universiteiten en afgestudeerde studenten uit ontwikkelingslanden juist aansporen om terug te keren naar het land van oorsprong.

Kids in de taalprullen-bak

Het Instituut voor Nederlandse Lexicologie heeft een stemming onder taalbelangstellenden in Nederland en Vlaanderen gehouden om er achter te komen welk woord de meeste irritatie opwekt. Onbedreigd eerste werd het afschuwelijke woord KIDS. Taalverdediging heeft dit woord al jaren geleden op de korrel genomen en is blij dat uit de stemming blijkt dat het gevoel van ongenoegen, dat dit woord bij ons oproept, breed gedeeld wordt door de Nederlandstaligen. Laten we het voortaan hebben over kinderen. Het woord KIDS kan voorgoed in de taalprullen-bak. Laat dit de reclamemakers duidelijk zijn.

Checklist

Vanuit Oost-Vlaanderen bereikte ons een klacht over het onnodig gebruik van Engels door het provinciebestuur. Taalverdediging stuurde onderstaande brief naar dit bestuur om het tot het gebruik van zuiver Nederlands aan te sporen:

“De Stichting Taalverdediging, een organisatie die onder meer strijdt tegen onnodig Engels, ontving een klacht van mevrouw A. Dierick uit Aalst over het gebruik van het woord 'checklist': 'Checklist ouderen en armoede'. Het woord 'list' is een vervangwoord, dat in de plaats komt van het Nederlandse woord 'lijst'. Wij van de Stichting Taalverdediging koesteren een diepe afkeer voor 'vervangwoorden', die perfect bruikbare Nederlandse termen verdringen. Enkele algemene voorbeelden van maar al te veel voorkomende vervangwoorden zijn 'mediation' voor bemiddeling, 'sale' voor uitverkoop' en 'task force' voor taak- of werkgroep.

Als alternatief voor de term 'checklist' kan worden gebruikt 'checklijst' (het woord 'check' is al vele jaren ingeburgerd en vind ik een acceptabel leenwoord), zo zouden wij er ook vrede mee hebben als het woord 'health check' dat wij elders zijn tegengekomen zou worden vervangen door gezondheidscheck'. Een ander alternatief is het woord 'afvinklijst'.”

Oproepen

Op onze oproep in de vorige Nieuwsbrief aan de begunstigers, om eens in hun omgeving rond te kijken naar nieuwe belangstellenden, zijn heel wat reacties binnengekomen. We hebben aan de opgegeven personen een Nieuwsbrief gestuurd met een begeleidend schrijven en hopen dat zij onze geleerden willen komen versterken.

Op onze andere oproep uit de vorige Nieuwsbrief, om aangetroffen gevallen van taalvervuiling bij ons te melden, kregen we wat minder reacties. Beide oproepen blijven natuurlijk ook in 2014 van kracht.

COLOFON

Redactieadres: Stichting TAALVERDEDIGING ®. Postbus
71827 1008 EA Amsterdam

e-post: info@taalverdediging.nl

Webstek: <http://www.taalverdediging.nl>

Bestuur: voorzitter: M.R. Bas, secretaris: T. Hoevers,
penningmeester: D.S.P. Mantione,
leden: A. Braamkolk en M.C. Heitmeier

Bankrekening NL86INGB0007412861 te Amsterdam

Het begunstigersbedrag met Nieuwsbrief
is vanaf € 12,- per jaar.

Giften zijn voor Nederlandse ingezetenen
aftrekbaar bij de belasting. De Stichting is
erkend als Algemeen Nut Beogende Instelling.

ISSN: 2211-5013

Stichting Taalverdediging
ontvangt geen overheidssubsidie